

På tide med gratis menssen

Vedtatt på årsmøtet 30/1-21

Bakgrunn

Det har vært en kulturell mens-revolusjon, men ikke strukturell. Mensen skal ikke koste penger, det koster nok i seg selv. I snitt har kvinner menssen fra de er 13 til 51 år, totalt 38 år. Det er vanlig å blø i tre til sju dager. Hvis vi regner med at en normalperiode er på fem dager, vil gjennomsnittskvinnen har 456 menstruasjoner i løpet av livet. Totalt blir dette 2280 dager – eller litt over 6 år hvis vi regner sammenhengende dager.

Når mensen er det mest naturlige i verden virker det unaturlig å ha moms på nødvendigheter som følger med. Derfor bør bind, tamponger og menskopp bli gratis i alle kommunale bygg. Dette gjelder også på kommunenes skoler. Den offentlige skolen bør og skal være gratis, og derfor får vi vann, toalettpapir, helsetjenester og kondomer kostnadsfritt. Men av en eller annen grunn så er ikke sanitærprodukter med på den listen. Jenter og unge kvinner har ikke samme økonomi som dem som er ute i arbeid, og må likevel betale for nødvendige sanitære produkter. Målet er at sanitærprodukter skal bli gratis og tilgjengelig for alle. Bergen SV mener at kommunene har en enorm mulighet til å legge føringer, og være med på å bidra til å normalisere menssen. Et første steg er å gjøre tamponger og bind tilgjengelig og gratis på alle toalett i kommunene.

I Norge betaler vi merverdiavgift for de fleste varer og tjenester. Det er ulike prosentnivå på momsene fra hvilken varetype det er. På sanitærprodukt er det 25% merverdiavgift, på mat og drikke er det 14%. Vi vil påstå at begge er grunnleggende behov. For å leve frie og normale liv må jenter og kvinner bruke sanitærprodukt. Hvis én million norske kvinner bruker 50 kroner på sanitærprodukter i måneden og 10 kroner av disse er MVA, så betyr det at staten tjener 10 millioner kroner i «mensmoms» hver eneste måned. Dette er også en skatt kvinner må betale skatt kun fordi vi er kvinner. I 2015 kuttet Canada moms på bind og tamponger. Sommeren 2016 ble det lagt forbud mot lokale skatter for tamponger og bind i New York, og i 2019 ble momsene fjernet i Australia. Bergen SV mener at Norge bør derfor følge etter.

Vi må også ta et ansvar og vise internasjonal solidaritet for våre søstre. Bind og tamponger er dyrt i mange land, og dårlige sanitærforhold fører til problemer for jenter på skole og kvinner i arbeidslivet. Hver dag får nye jenter sitt første møte med blod i trusen, som fort blir et problem og hinder for å kunne fungere normalt på skolen. Over en milliard kvinner har ikke tilgang på toaletter. Undersøkelser viser at hvis man har ordentlig sanitærforhold øker deltagelsen på skolen voldsomt. Dette viser hvordan konkrete politiske spørsmål krever handling.

Kilder:

https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2020/02/27/809990550/scotlandpoised-to-become-1st-country-to-make-period-products-free?t=1599213242002&fbclid=IwAR2yo6kBTJZiyDbsnmCLDjDmzGjAnY6RHFWRb9Ga_Xh48c-n4YbBZi_HeaU